

РЕСПУБЛИКА ТАТАРСТАН
ИСПОЛНИТЕЛЬНЫЙ КОМИТЕТ

Салманского сельского
поселения Алькеевского
муниципального района

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ

Әлки муниципаль районы

Салман авыл Жирлеге

БАШКАРМА КОМИТЕТЫ

Адрес: 422874, РТ, с. Салманы,
ул. Молодежная, дом 12
Тел.: 8 (84346) 72-2-38

Адресы: 422874, ТР, Салман авылы,
Яшлэр ур. 12 йорт
Тел.: 8 (84346) 72-2-38

КАРАР

2018 елның 19 марта

8№

Татарстан Республикасы Әлки муниципаль
районының Салман авыл жирлеге торак
пунктларында авыл старосталары турындагы
Нигезләмәне раслау хакында

2003 елның 06 октябрендәге «Россия Федерациисенде жирле үзидарәне
оештыруның гомуми принциплары турында» 131-ФЗ номерлы Федераль закон,
2004 елның 28 июлендәге «Татарстан Республикасында жирле үзидарә
турында» 45-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы нигезендә,
Татарстан Республикасы Әлки муниципаль районының «Салман авыл
жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставына таянып, Татарстан Республикасы
Әлки муниципаль районының Салман авыл жирлеге башкарма комитеты
КАРАР ИТЭ:

1. Татарстан Республикасы Әлки муниципаль районының Салман авыл
жирлегенең авыл торак пунктларында старосталар турында күшымтада
бирелгән нигезләмәне расларга.

Татарстан Республикасы
Әлки муниципаль районы
Салман авыл жирлеге
Башкарма комитет житәкчесе:

Л.Ф.Гайфуллина

Татарстан Республикасы
Әлки муниципаль
районының Салман авыл
җирлеге башкарма комитетының
2018 елның 19 мартаңдагы 8 номерлы
каарына күшымта

Татарстан Республикасы Әлки муниципаль районы Салман авыл җирлеге
авыл торак пунктларында староста турында **НИГЕЗЛӘМӘ**

Әлгө Нигезләмә Татарстан Республикасы Әлки муниципаль районының Салман авыл җирлеге территориясендә урнашкан авыл торак пункты (поселок, авыл) старосталарының (алга таба - староста, авыл торак пункты, авыл җирлеге) статусын, сайлану, вәкаләтләрен туктату тәтибен, хокукларын, бурычларын һәм матди қызықсындыруны билгели.

1. Гомуми нигезләмәләр

1.1. Старосталар институты халык тарафынан җирле үзидарәне турыдан-туры тормышка ашыру һәм халыкның җирле үзидарәне гамәлгә ашыруда катнашуның бер формасы булып тора. Старосталар авыл торак пунктларының халкы һәм җирле үзидарә органнары арасында бәйләүче буын булып тора, жәмәгатьчелек инициативасын үстерүгә, авыл территориясендә яшәүче халык мәнфәгатьләреннән чыгып, гражданнарны җирле әһәмияттәге мәсьәләләрне хәл итүгә ярдәм итә.

1.2. Старосталар үз вәкаләтләрен Россия Федерациясе Конституциясе, федераль законнар һәм Россия Федерациясенең башка норматив хокукий актлары, Татарстан Республикасы законнары һәм башка норматив хокукий актлары, муниципаль хокукий актлар, әлгө Нигезләмә нигезендә гамәлгә ашыралар.

1.3. Старосталар эшчәнлегенең төп максаты - Россия Федерациясе законнары нигезендә җирле әһәмияттәге мәсьәләләрне мөстәкыйль хәл итү өчен тиешле территориядә яшәүчеләрне берләштерү.

1.4. Старосталар үз эшчәнлекләрен законлылык һәм иреклелек принципларында гамәлгә ашыралар.

2. Староста сайлау

2.1. Староста шуши авыл торак пунктында яшәү урыны буенча теркәлгән, 18 яшькә житкән авыл торак пунктында яшәүчеләрнең җыелышында сайланы.

Әлгө авыл торак пункты территориясендә яшәү урыны буенча теркәлмәгән, әмма әлгө торак пункт чикләрендә милек хокукунда күчәмсез мәлкәте булган Россия Федерациясе гражданнары шулай ук старостаны киңәш бирү тавышы хокукуна ия итеп сайлау җыелышында катнаша алалар.

2.2. Авыл торак пунктында яшәүчеләр, авыл җирлегенең җирле үзидарә органнары старостаны сайлау инициативасы белән чыгарга мөмкин.

2.3. Староста кандидатурасын курсетү үз-үзен курсетү юлы белән гамәлгә ашырылырга мөмкин.

2.4. Жыелышны өзөрләү ачык һәм хәбәрдәр бара. Жыелышны билгеләгән җирле үзидарә органы халыкны өзөрләүче җыелыш турында аны үткәругә кадәр 5 әш көненнән дә соңга калмыйча хәбәр итәргә тиеш.

2.5. Әлгө Нигезләмәнен 2.1 пунктинең беренчे абзацында курсәтелгән халыкның кимендә өчтән бере катнашса, җыелыш тулы хокуклы дип санала.

2.6. Староста булып 18 яшькә житкән Россия Федерациясе гражданины

сайланырга мөмкин. Старостаны сайлау мөмкин түгел:

- 1) закон көченә көргөн суд карары белән хокуктан файдалануга сәләтsez яисә хокуктан файдалануга сәләт чикләнгән дип танылган;
- 2) түләнмәгән яки хәкем ителгән;
- 3) дәүләт вазыйфасын, Россия Федерациясе дәүләт хезмәте вазыйфасын, муниципаль вазыйфаны яисә муниципаль хезмәт вазыйфасын алмаштыручы;
- 4) чит ил гражданлыгы булган.

2.12. Жыелышта катнашкан өлөгө Нигезләмәнең 2.1 пунктының беренче абзацында курсәтелгән халыкның иң күп тавышын жыйган кандидат сайланган староста дип санала.

2.13. Староста биш елга сайлана.

2.14. Жыелыш протоколы авыл жирлеге башлыгы янында староста сайлаулары буенча киләсе жыелышка кадәр саклана.

2.15. Жыелыш нәтижәләре рәсми басылып чыгарылта (халыкка житкерелергә) тиеш.

2.17. староста вәкаләтләрен яңадан сайлау, вакытыннан алда туктату буенча жыелышлар үткәрү старостаны сайлау буенча жыелышлар кебек үк уздырыла.

3. Старостаның хокуклары һәм бурычлары

3.1. Староста бурычлы:

1) көн саен көндәлек эшчәнлектә куркынычсызлыкны тәэмин иту мәсьәләләре буенча Өлкى муниципаль районның бердәм дежур-диспетчерлык хезмәт белән, гадәттән тыш хәлләр килеп чыкканда, шулай ук Россия Гадәттән тыш хәлләр министрлыгының Татарстан Республикасы буенча Баш идарәсе ЦУКСы белән, мәгълүматны ЕДДСка житкерү мөмкин булмаган очракта, хезмәттәшлек итәргә;

2) табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрне кисәту һәм алардан килгән зыянны бетерү мәсьәләләре буенча федераль башкарма хакимият органнарының территориаль органнары, жирлекнең жирле үзидарә органнары һәм авыл торак пункты халкы белән мәгълүмати хезмәттәшлек итәргә;

3) янгын куркынычсызлыгын тәэмин иту, гадәттән тыш хәлләрне кисәту һәм бетерү мәсьәләләре буенча фикер алышу максатларында авыл торак пунктында яшәүчеләр белән очрашулар үткәрергә;

4) янгыннар, су басулар һәм башка стихияле бәла-казалар очрагында халыкның иминлеген тәэмин итугә юнәлдерелгән чараларны гамәлгә ашыруда катнашырга;

5) жирлекнең жирле үзидарә органнарына янгыннарны кисәту һәм сундерү чараларын гамәлгә ашыруда ярдәм курсәтергә;

6) жирлекнең жирле үзидарә органнары каарларын гамәлгә ашыруда ярдәм итәргә;

7) гомуми файдаланудагы территорияләрне (урамнары, юлларны, скверларны, мәйданнары һ.б. территорияләрне), обелискларны, һәйкәлләрне төзекләндерү һәм яшелләндерү эшләрендә халыкның ихтыярый башлангычларында катнашуын оештырырга, шулай ук авыл жирлеге башлыгына кышкы һәм жәйге чорда юлларның торышы турында мәгълүмат бирергә;

8) авыл жирлеге башлыгына һәм территорияләрне карап тоту, чүп-чар жыюны оештыруда җаваплы оешмаларга ярдәм курсәтергә;

9) йорт яны территорияләрен карап тотуны һәм авыл жирлеге (авыл) территориясендә төзекләндерү эшләрен үткәрунө тикшереп торырга;

- 10) авыл жирлөгө башлығына урамнарны яктыртуның торышы түрінде мәгълұмат берергө;
- 11) авыл жирлөгө башлығына үз белдеге белән тәзелгән һәм йорт яны территориясендә жир әшләре башкарылған очраклар түрінде мәгълұмат берергө;
- 12) буаларның, сұлыкларның, коеларның һәм аларга илтүче юлларның торышын күзәтергө;
- 13) полиция органнарына жәмәгать тәртибен нығытуда ярдәм итәргө;
- 14) жирлекнең жирле үзидарә органнарына муниципаль хокуқый актларны халықка игълан итүдә ярдәм курсәтергө;
- 15) салым салу максатларында күчемсез милек объектларын исәпкә алуны ғамәлгә ашыруда авыл жирлөгө башлығына ярдәм курсәтергө;
- 16) жәмәгать тәртибен саклау өлкәсендәге вәкаләтләрне ғамәлгә ашыру буенча жирлекнең жирле үзидарә органнарына ярдәм курсәтергө;
- 17) инвалидлар, ялғыз өлкән яштәге гражданнар, күпбалалы гаиләләр, ата-анасыз калган балалар һәм авыр тормыш хәлендә калган, авыл торак пункты территориясендә теркәлгән башка гражданнар түрінде кайгыртырга; мондый гражданнар түрінде мәгълұматны авыл жирлөгө башлығына жибәрергө;
- 18) авыл торак пунктында яшәүчеләр исеменнән жирлекнең жирле үзидарә органнарына тиешле территорияға карата чыгым йөклөмәләре өлешиңдә жирлек бюджетын планлаштыру һәм формалаштыру өчен тәкъдимнәр кертергө;
- 19) елына бер тапкыр гына уздырылған әш түрінде хисап тотарға мөмкин.

3.2. Староста:

- 1) тиешле территориядә, жирле үзидарә органнарында, торак пункт территориясендә үз әшчәнлеген ғамәлгә ашыручи оешмаларда, предприятиеләрдә, учреждениеләрдә ғамәлдәге законнарда билгеләнгән тәртиптә халыкның мәнфәгатын тәкъдим итәргө;
- 2) староста үз әшчәнлеген башкарған авыл торак пунктында яшәүчеләрнең жыелышын жыйиганда жирлекнең жирле үзидарә органнарына ярдәм курсәтергө;
- 3) жирлекнең жирле үзидарә органнарына сайлауларны, референдумнарны, жәмәгать тыңлауларны оештыруда ярдәм курсәтергө;
- 4) үз компетенциясенә керә торған мәсьәләләр буенча авыл жирлөгө башлығына мәрәжәгать итәргө;
- 5) тиешле авыл торак пунктын тәзекләндөрүгө, аны яшелләндөрүгө, халыкның ялын оештыруга, шулай ук гражданнарга ярдәм курсәтүгө бәйле چаралар үткәрудә ярдәм сорап, оешмалар житәкчеләренә мәрәжәгать итәргө;
- 6) янғынга каршы һәм санитария кагыйдәләренен үтәлешен, тәзекләндерү обьектларын, биналарны, спорт корылмаларын, яшел үсентеләрне, шулай ук гомуми файдалану урыннарын, авыл торак пункты территориясендә урнашкан мәдени-көнкүреш һәм сәүдә предприятиеләрен тотуга жәмәгать контролен ғамәлгә ашырырга;
- 7) жирләрне эшкәртү сыйфаты мәсьәләләре буенча жәмәгать контролен ғамәлгә ашырырга, авыл жирлөгө башлығына үzlәrenә буйсынган территориядә урнашкан жир кишәрлекләре түрінде файдаланылмый яисә файдаланылмый торған жир кишәрлекләре түрінде хәбәр итәргө;
- 8) халыкка сәүдә һәм көнкүреш хезмәте курсәтүгә жәмәгать контролен ғамәлгә ашырырга;
- 9) авыл торак пункты территориясендә теркәлгән авыр тормыш хәлендә калган гражданнарга социаль ярдәм курсәтүдә катнашырга;

10) мәдәни-массакуләм, физкультура-савыктыру һәм спорт чараларын, шулай ук халыкның ялын оештыруды һәм уздыруды катнашу;

11) үз вәкаләтләре чикләрендә гаризаларны, тәкъдимнәрне, гражданнарның шикаятьләрен карапа.

4. Староста эшчәнлегенең финанс нигезләре

4.1. Староста ижтимагый башлангычларда үз вәкаләтләрен башкара.

4.2. староста эшчәнлеген оештыру-техник тәэммин итүгә бәйле чыгымнар жирлек бюджеты акчалары исәбеннән, авыл жирлеге Советы билгеләгән күләмдә һәм шартларда кайтарылырга мөмкин.

Күрсәтелгән чыгымнарны старостага авыл жирлеге башлыгы кайтара.

4.3. Староста актив эшчәнлекләре өчен жирлекнәң жирле үзидарә органнары тарафыннан бүләкләнергә мөмкин.

5. IV. Йомгаклау нигезләмәләре

5.1. Староста вәкаләтләре вәкаләтләр чоры тәмамланганнан соң туктатыла, шулай ук тубәндәге очракларда вакытыннан алда туктатылырга мөмкин:

- старостаның үлеме;
  - вәкаләтләрне вакытыннан алда туктату турында аларга авыл жирлеге Советына язмача гариза бири;
  - суд тарафыннан хокуктан файдалануга сәләтсез яисә хокуктан файдалану сәләтә чикләнгән дип танылу;
  - суд тарафыннан хәбәрсез югалган дип танылса яисә үлгән дип иғълан ителсә;
  - сәламәтлеге торышы буенча суд тәртибендә староста вәкаләтләрен гамәлтә ашырырга сәләтсез булын билгеләү;
  - старостага карата гаепләү хәкеме законлы көченә керү;
  - аны дәүләт вазыйфасына, Россия Федерациясе дәүләт хезмәте вазыйфасына, муниципаль вазыйфага яисә муниципаль хезмәт вазыйфасына сайлау (билгеләү);
  - үзе сайланган жирлек территориясенең бер өлеше чикләреннән даими яшәү урынына чыгу;
  - Россия Федерациясе гражданлыгын туктату, чит ил гражданы Россия Федерациясе халықара шартнамәсендә катнашучы чит ил гражданлыгын туктату, аның нигезендә чит ил гражданы жирле үзидарә органнарына сайланырга, аның чит ил гражданлыгы алырга я ул Россия Федерациясе гражданының Россия Федерациясе халықара шартнамәсендә катнашучы булып тормаган чит ил дәүләтे территориясендә яшәргә хокукуын раслый торган яисә башка документ алырга хокуклы, аның нигезендә чит ил гражданлыгы булган Россия Федерациясе гражданы жирле үзидарә органнарына сайланырга хокуклы;
  - ул сайланган жирлек территориясендә халық тарафыннан бәяләмә;
- 2003 елның 06 октябрендәге «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 131-ФЗ номерлы Федераль закон, шулай ук жирлекне бетерү нигезендә гамәлтә ашырыла торган жирлекне үзгәртеп кору.
- 5.2. Гражданнар жыелышы каары буенча староста вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату өчен тубәндәгеләр нигез була:
- авыл торак пункты халкы тарафыннан староста эшчәнлегенең еллык хисабы нәтижәләре буенча канәгатьләнерлек булмаган бәя.